Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Monument "Record d'un malson".

Sant Adrià de Besòs

Ubicació

Comarca:	Barcelonès
Lloc/Adreça:	La Catalana - Museu d'història de la immigració de Catalunya (MhiC). Carretera de Mataró, 124
Alçada:	8

Coordenades:

Latitud:	41.42798
Longitud:	2.21248
UTM Est (X):	434198
UTM Nord (Y):	4586568

Classificació

Número de fitxa	08194 - 9
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Objecte
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Any	1989
Autoria de l'element:	Joan Brossa i Cuervo
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Observacions protecció:	física (MhiC)
Accés	Restringit
Ús actual:	Simbòlic
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Sant Adrià de Besòs (Plaça de la Vila,12 - 08930)
Autoria de la fitxa	Equip de treball de l'Arxiu Municipal de Sant Adrià de Besòs "Isabel Rojas Castroverde" (ASAB)
Data de registre de la fitxa:	dj., 24/11/2016 - 01:00

Data de la darrera revisió: dv., 07/05/2021 - 01:00

Descripció

Record d'un malson és una escultura crítica amb la política de l'alcalde franquista de Barcelona, Josep Maria de Porcioles, un dels responsables de l'especulació urbanística dels anys seixanta del segle XX. Reprodueix el cap del referit polític sobre una safata de bronze. Aquesta safata està damunt una cadira de fusta. Als peus d'aquesta cadira, al costat dret, hi ha una placa també de bronze, on en lletres majúscules es pot llegir "Record d'un malson", que dóna títol a l'obra.

Observacions:

Tot i que l'autor la va anomenar "Record d'un malson", l'escultura és coneguda popularment com a "Antimonument a Porcioles". Així mateix, Joan Brossa i Cuervo (1919-1998) va ser un poeta i dramaturg referent durant l'avantguardisme. Destacant per la seva "poesia visual" Brossa ha tocat tots els gèneres artístics, des de l'escriptura de poesia fins a la producció plàstica, passant pel teatre o el cinema. Va fer nombroses col·laboracions amb artistes com ara Joan Miró, o Antoni Tàpies.

Història

"Record d'un malson" o el Antimonument a Porcioles és un encàrrec a Joan Brossa per part de l'alcalde de Sant Adrià de Besòs Antoni Meseguer Mateo, el 1989. Dos anys més tard, el 1991, l'artista entrega l'escultura a l'Ajuntament de Sant Adrià amb la intenció que aquesta fos exposada al carrer, concretament a la plaça vint-i-cinc d'octubre, i encarada cap a la Mina. Aquesta era la voluntat de l'artista, ja que l'escultura estava feta en denúncia de les actuacions de Porcioles en el seu període com a alcalde de Barcelona (1957-1973), quan, en nom d'acabar amb el barraquisme, va edificar al barri de la Mina vulnerant els plans urbanístics i construint per sobre del previst. En el moment de l'entrega de l'escultura, el conflicte veïnal del barri del Besòs conegut com la "Intifada del Besòs" (un moviment veïnal per d'oposar-se a la construcció d'uns habitatges en una plaça del barri Besòs) era encara molt present i, per por a represàlies, l'alcalde no va voler col·locar-la. Així doncs, l'escultura va passar quatre anys en un magatzem de l'Ajuntament fins el 1995, quan dos regidors de ICV van decidir col·locar-la al carrer. En fer-ho, van convidar a Brossa, qui celebrava la sortida a l'espai públic. L'endemà, per ordres de l'alcalde, Jaume Vallès, l'escultura va ser retirada i va tornar al seu lloc original. Un any més tard, el 1996, l'Ajuntament de Sant Adrià acordà treure-la a la llum, i es va instal·lar al vestíbul de la Biblioteca popular. L'any 2007 es decideix reubicar-la al Museu d'història de la immigració de Catalunya (MhiC), per tal que la peça passi a formar part del catàleg del fons del museu. Des de la direcció d'aquest, s'argumentava que les característiques del monument s'identificaven amb un dels objectius del museu. És a dir, explicar el brutal creixement urbanístic produït durant els anys del franquisme i les seves conseqüències vinculades al fet migratori de l'època.

Bibliografia

ASAB (2). UI. 767. EXPÓSITO JIMÉNEZ, David . Record d'un malson; https://www.barcelona.cat/bcnmetropolis/2007-2017/calaixera/barcelona-vista-des-de/record-dun-malson/ [consulta del 28/09/2020]. La Vanguardia. 16 de juny de 1995. L'Avui. 13 de juny de 1995. El País, 12 de juliol de 1995. http://www.fundaciojoanbrossa.cat/ http://monuments.iec.cat/fitxa.asp?id=95&abrev=cat

RECORD
D'UN
MALSON